

საქართველოს განათლების, მეცნიერების,
კულტურისა და სპორტის სამინისტრო
ბათუმის ხელოვნების სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი
Ministry of Education, Science, Culture and Sport of Georgia
Batumi Art State Teaching University

სტუდენტთა საერთაშორისო

კონფერენცია

20 ნოემბერი

პროგრამა

International Student Conference

20 November

Program

ბათუმი – 2020 – Batumi

კონფერენციის საორგანიზაციო ჯგუფი

მაია ჭიჭილეიშვილი	- რექტორი, პროფესორი, საორგანიზაციო ჯგუფის ხელმძღვანელი
გელა ბერიძე	- ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის მოადგილე
სოფიო თავაძე	- სამეცნიერო და საგამომცემლო განყოფილების ხელმძღვანელი, ასოცირებული პროფესორი
სალომე ჩიკაშუა	- სამეცნიერო და საგამომცემლო განყოფილების სპეციალისტი
აკაკი მუხაშავერია	- IT მენეჯერი

კონფერენციის სამუშაო განრიგი

20 ნოემბერი

10.45-11.00 – მონაწილეთა რეგისტრაცია, კონფერენციის გახსნა

11.00-12.30 – სესია I

12.30-12.45 – შესვენება

12.45-14.15 – სესია II

14.15-15.00 – შესვენება

15.00-16.30 – სესია III

16.30-17.00 – კონფერენციის შეჯამება და დახურვა

რეგლამენტი:

მომხსენებელთათვის - 15 წთ.

კამათში მონაწილეებისათვის - 5 წთ.

საქართველო, ბათუმი, ზურაბ გორგილაძის/ვაჟა-ფშაველას ქ. № 19/32

www.batu.edu.ge

info@batu.edu.ge

11.00-12.30 - სესია I

სექცია: ხელოვნებათმცოდნეობა

მოდერატორი: რატი ჩიბურდანიძე, პროფესორი

1. ქეთევან ქებულაძე, ქეთევან მორთულაძე – ბათუმის ძველი და თანამედროვე არქიტექტურა.

ბათუმის ხელოვნების უნივერსიტეტი. სახვითი, სასცენო და კინო-ტელე ხელოვნების ფაკულტეტი. საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „არქიტექტურა“, III კურსი.

ხელმძღვანელი: მაია ჭიჭილეიშვილი, პროფესორი.

2. ია ლოლუა, ნათია ჯინჭარაძე – ფორმა, კონცეფცია და კონსტრუქცია არქიტექტურაში.

ბათუმის ხელოვნების უნივერსიტეტი. სახვითი, სასცენო და კინო-ტელე ხელოვნების ფაკულტეტი. საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „არქიტექტურა“, III კურსი.

ხელმძღვანელი: მაია ჭიჭილეიშვილი, პროფესორი.

3. ნაზვულ კონარბაევა – საცხოვრებელი შენობების ინტერიერის დიზაინის განვითარების ისტორია ევროპასა და ყაზახეთში. მსგავსებები და განსხვავებები.

ყაზახეთის ს. სეიფულინის სახელობის აგროტექნიკური უნივერსიტეტი. არქიტექტურისა და დიზაინის ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „დიზაინი“, II კურსი.

ხელმძღვანელი: ამანჟოლ ჩიკანაევი, პროფესორი.

4. აიაგულ შალგიმბაევა – მეომრის ქანდაკების რეკონსტრუქცია ყაზახეთში აღმოჩენილ არქეოლოგიურ საკვლევ მასალაზე დაყრდნობით.

ყაზახეთის ხელოვნების ეროვნული უნივერსიტეტი. ფერწერისა და ქანდაკების ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „ფერწერა“, II კურსი.

ხელმძღვანელი: ბაკიტბეკ მუხამედჯანოვი, პროფესორი.

5. თეა კეკელიძე – არქეოლოგიიდან მუზეუმამდე.

ბათუმის ხელოვნების უნივერსიტეტი. განათლების, ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი. მასწავლებლის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამა „სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება“.

ხელმძღვანელი: მაია ჭიჭილეიშვილი, პროფესორი.

6. ნონა სურმანიძე – „ინფანტების“ სერია ბელჯეკადის მხატვრობაში.

ბათუმის ხელოვნების უნივერსიტეტი. განათლების, ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „ხელოვნების ისტორია და თეორია (ხელოვნებათმცოდნეობა)“, II კურსი.

ხელმძღვანელი: რატი ჩიბურდანიძე, პროფესორი.

7. ზარინა ჟიმაილოვა – ყაზახური ეროვნული სამხატვრო სკოლის უწყვეტობა თანამედროვე სახვით ხელოვნებაში.

ყაზახეთის ხელოვნების ეროვნული უნივერსიტეტი. ფერწერისა და ქანდაკების ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „ფერწერა“, II კურსი.

ხელმძღვანელი: იაზირა ჟუკენოვა, ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი.

12.45-14.15 - სესია II

სექცია: თეატრმცოდნეობა

მოდერატორი: თეიმურაზ კეჭერაძე, პროფესორი

1. **ელენე შალუტაშვილი – თანამედროვე თეატრალური ფორმები, ტენდენციები და რისკები.**

საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი. სახელოვნებო მეცნიერებების, მედიისა და მენეჯმენტის ფაკულტეტი. საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „თეატრმცოდნეობა“, III კურსი.

ხელმძღვანელი: თამარ ცაგარელი, ასოცირებული პროფესორი.

2. **სოფიკო ნადიბაძე – ციფრული თეატრი საქართველოში.**

საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი. სახელოვნებო მეცნიერებების, მედიისა და მენეჯმენტის ფაკულტეტი. საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „ხელოვნების ისტორია და თეორია (თეატრმცოდნეობა)“, IV კურსი.

ხელმძღვანელი: მაია კიკნაძე, ასოცირებული პროფესორი.

3. **გიორგი ჩანგელია – პოლიტიკური თეატრი.**

საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი. სახელოვნებო მეცნიერებების, მედიისა და მენეჯმენტის ფაკულტეტი. საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „თეატრმცოდნეობა“, IV კურსი.

ხელმძღვანელი: თამარ ცაგარელი, ასოცირებული პროფესორი.

4. **ლიკა დემეტრაძე – ემილ ზოლა – ფრანგული ნატურალისტური თეატრის ფუძემდებელი.**

ბათუმის ხელოვნების უნივერსიტეტი. სახვითი, სასცენო და კინოტელე ხელოვნების ფაკულტეტი. საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „სამსახიობო ხელოვნება“, IV კურსი.

ხელმძღვანელი: თეიმურაზ კეჟერაძე, პროფესორი.

5. ქანსაია ტურმაგანბეტი – რეჟისურა თანამედროვე ყაზახურ თეატრში და მისი მხატვრული ღირებულებები.

ყაზახეთის ტ. ჟურგენოვის სახელობის ხელოვნების ეროვნული აკადემია. ხელოვნებათმცოდნეობის ფაკულტეტი. საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „თეატრმცოდნეობა“, IV კურსი.

ხელმძღვანელი: ანარ ერკეზაი, ასოცირებული პროფესორი.

6. ემინ ალიევი – ხელოვნური ინტელექტი: როგორ იქცა მსახიობი რობოტად?

აზერბაიჯანის კულტურისა და ხელოვნების სახელმწიფო უნივერსიტეტი. თეატრალური ხელოვნების ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „თეატრმცოდნეობა“, II კურსი.

ხელმძღვანელი: ელჩინ ჯაფაროვი, ასისტენტ-პროფესორი.

7. მონშაკ ბეკაიდაროვა – შექსპირი და ყაზახური თეატრი.

ყაზახეთის ტ. ჟურგენოვის სახელობის ხელოვნების ეროვნული აკადემია. ხელოვნებათმცოდნეობის ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „თეატრმცოდნეობა“, II კურსი.

ხელმძღვანელი: ანარ ერკეზაი, ასოცირებული პროფესორი.

8. ოქსანა პოპოვა – ედუარდ მიტნიცკის სარეჟისორო შემოქმედების თავისებურება XX ს-ის დასასრულისა და XXI საუკუნის დასაწყისის უკრაინული თეატრალური ხელოვნების კონტექსტში.

კიევის კულტურისა და ხელოვნების ეროვნული უნივერსიტეტი. სასცენო ხელოვნების ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „სცენური ხელოვნება“, II კურსი.

ხელმძღვანელი: ტეტიაანა ბოიკო, ასოცირებული პროფესორი.

15.00-16.30 - სესია III

სექცია: კინომცოდნეობა, მუსიკისმცოდნეობა, მედია

მოდერატორი: სოფიო თავაძე, ასოცირებული პროფესორი

- 1. ზაზა ცანკაშვილი – მაქს და რობერტ ეგერსების მითოსური მისტერია.**
საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი. სახელოვნებო მეცნიერებების, მედიისა და მენეჯმენტის ფაკულტეტი. საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „ხელოვნების ისტორია და თეორია“ (კინომცოდნეობა), IV კურსი.
ხელმძღვანელი: ლელა ოჩიაური, პროფესორი.
- 2. შალვა კეკელიძე – საქართველოში კინოწარმოების დაფინანსების საკითხისათვის.**
ბათუმის ხელოვნების უნივერსიტეტი. განათლების, ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „ხელოვნების მენეჯმენტი“, II კურსი.
ხელმძღვანელი: სოფიო თავაძე, ასოცირებული პროფესორი.
- 3. ზაირა ბოკუჩავა, ელენე დარასელია – კლაკერები – მუსიკის მტრები თუ მეგობრები.**
ბათუმის ხელოვნების უნივერსიტეტი. მუსიკის ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „სამუსიკო შემსრულებლობა“, II კურსი; საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა „სამუსიკო შემსრულებლობა“, IV კურსი.
ხელმძღვანელი: ხათუნა მანაგაძე, პროფესორი.
- 4. გოჩა ბიძინაშვილი – სოფრონ არქიმანდრიტის სამგალობლო კილო.**
თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია. კომპოზიციისა და მუსიკოლოგიის ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „საეკლესიო მუსიკა“, II კურსი.
ხელმძღვანელი: თამარ ჩხეიძე, ასოცირებული პროფესორი.

5. ლიორა კოტლიარი – უკრაინული მიუზიკლი: ხელოვნება და ისტორიული დისკურსი.

კიევის კულტურისა და ხელოვნების ეროვნული უნივერსიტეტი.
სასცენო ხელოვნების ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო
პროგრამა „სცენური ხელოვნება“, II კურსი.

ხელმძღვანელი: კატერინა იუდოვა-რომანოვა, ასოცირებული
პროფესორი.

6. ანასტასია კალანდაძე – ხელოვნება ქართულ ტელე-ონლაინ მედიაში.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერ-
სიტეტი. ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი. საბაკალავრო
საგანმანათლებლო პროგრამა „ხელოვნებათმცოდნეობა“, III კურსი.

ხელმძღვანელი: ირინა კოშორიძე, ასოცირებული პროფესორი.

**7. სოსო გაზდელიანი – ბავშვთა დისკრიმინაციის გაშუქების ეთიკური
ასპექტები თანამედროვე სატელევიზიო მედიაში.**

კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი. სოციალურ მეცნიერებათა
ფაკულტეტი. სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა „მედიის
კვლევები და მულტიმედია წარმოება“, I კურსი.

ხელმძღვანელი: ნინო ჭალაგანიძე, ჟურნალისტიკის დოქტორი.

თ ე ზ ი ს ე ბ ი

ხელოვნებათმცოდნეობა

ქეთევან ქებულაძე

ქეთევან მორთულაძე

ბათუმის ძველი და თანამედროვე არქიტექტურა

ბათუმის ძველი არქიტექტურა ნათლად წარმოაჩენს ქალაქის საწყის განვითარებას, მის სოციალურ და კულტურულ სახეს. ქალაქის თანამედროვე არქიტექტურა კი სარკვეა იმისა, რომ ბათუმი ცდილობს ფეხი აუწყოს კოსმოპოლიტურ და თანამედროვე ტენდენციებს.

ქალაქ ბათუმის დღევანდელი სახით ჩამოყალიბებაზე მრავალმა მოვლენამ იქონია გავლენა. დღეისათვის ბათუმი ერთ-ერთი დიდი ტურისტული ცენტრია. მისი ახლანდელი ფუნქციიდან და მოსახერხებელი გეოგრაფიული მდებარეობიდან გამომდინარე, აქ მრავალი პროექტი განხორციელდა. ბათუმის ურბანული განაშენიანება, ქალაქგეგმარებითი სტრუქტურა მუდმივ ცვლილებას განიცდის. ქალაქის განვითარებას თან ახლავს ისტორიულად ჩამოყალიბებული სტრუქტურის ყველა ძირითადი პარამეტრისა და არქიტექტურული იერსახის ცვლილება. ბათუმის ურბანიზაციის განვითარების პრობლემები თავს იჩენს ქალაქის განვითარების ყველა დონეზე – ეკონომიკურ დაყოფაში, სოციალურ სტრუქტურაში, საზოგადოების დამოკიდებულებაში, განსაკუთრებით კი – არქიტექტურაში. ისტორიული და თანამედროვე

ქალაქის შერწყმის ამოცანა, მათი დაახლოება და ჰარმონიული თანაცხოვრება ძალზე რთული და მწვავე საკითხია. დღევანდელი ბათუმი ვითარდება და ქალაქის თანამედროვე იერსახეს ახალი შენობები ქმნის. ნაშრომში წამოჩენილია ისტორიული და „ახალი“ ბათუმის ქალაქთმშენებლობითი განვითარების ძირითადი თავისებურებები, ისტორიულ გარემოში ახალი განაშენიანების ინტეგრაციის, არსებულ ურბანულ ქსოვილთან მისი თანაარსებობის, ურბანული მემკვიდრეობის შენარჩუნების, საბაზრო ეკონომიკურ პირობებში წარმოქმნილი თანამედროვე კონფლიქტების საკითხები.

ია ლოლუა

ნათია ჯინჭარაძე

ფორმა, კონცეფცია და კონსტრუქცია არქიტექტურაში

ნაგებობის ხარისხი, მხატვრული გამომსახველობა განისაზღვრება არქიტექტურული გადაწყვეტით, რომელიც ვლინდება გარემოსა და შიდა სივრცის კომპონენტების ურთიერთმიმართებაში. ფორმის ინსპირაცია შეიძლება იყოს ნებისმიერი საგანი, რასაც ყოველდღიურად ვიყენებთ ან ვხედავთ. ხშირად ფორმას განაპირობებს ის წინაპირობა, რაც განსაზღვრულია პროექტის მოთხოვნებით. კონსტრუქციულ ნაწილს დიდი როლი უჭირავს არქიტექტურაში. მრავალი მაგალითი მოიპოვება იმისა, სადაც ძირითადად კონსტრუქცია განაპირობებს შენობის მხატვრულ სახეს, ფორმას, სტრუქტურას, ნაგებობის ფუნქციურ იერსახეს და

ინდივიდუალურ ხასიათს. ზოგ შემთხვევაში კი კონსტრუქციები, არქიტექტურული ფორმები ნაკლებად აქტიურია და შენობის დიზაინი ძირითადად არქიტექტურული კონცეფციისა და ინდივიდუალური იდენტობის გამოხატვის საშუალებაა. ნაშრომში წარმოდგენილი არქიტექტურული ნიმუშები (საკონცერტო დარბაზი აუდიტორიო-დე-ტენერიფე, ჰეიდარ ალიევის კულტურის ცენტრი, ტოკიოს ოლიმპიური ცენტრი, "La Muralla Roja", ყავის ქარხანა „მეამა“, „BIG-უხილავი მუზეუმი“) ფორმის, კონცეფციისა და კონსტრუქციებისადმი განსხვავებული მიდგომის პრინციპითაა შერჩეული. თითოეული მათგანი საინტერესოა თანამედროვე არქიტექტურის შემოქმედებითი გააზრების თვალსაზრისით.

ნაზღულ კონარბაევა

საცხოვრებელი შენობების ინტერიერის დიზაინის განვითარების ისტორია ევროპასა და ყაზახეთში.

მსგავსებები და განსხვავებები

საცხოვრებელი სახლების პირველ ტიპებს ადამიანებისთვის წარმოადგენდა ბუნებრივი თავშესაფრები: გამოქვაბულები, ფულუროები, ხის ტოტები, შემდეგ ქოხები, მიწისქვეშა თხრილები და თავიანთი ხელით აშენებული სახლები.

ძველ ეგვიპტეში საცხოვრებელი სახლი აგებული იყო წმინდა ფუნქციური დაყოფებით, სახლს გააჩნდა წინა, საცხოვრებელი და საკუჭნაო ოთახები, მათი მოსახერხებელი მდებარეობა ქმნიდა გარემოს.

ანტიკური საცხოვრებელი სახლის ინტერიერი გამოირჩეოდა კომფორტით და მხატვრული მორთულობებით. ძველი ბერძნული სახლის ინტერიერი განსხვავდებოდა მარტივი და უბრალო კომპოზიციით.

ავეჯის მრავალფეროვნება და დეკორატიული გადაწყვეტა, რაც რენესანსისთვის იყო დამახასიათებელი, მიგვითითებდა სახლის მფლობელის ინდივიდუალიზმსა და მნიშვნელობაზე.

ყაზახეთში იურტები წარმოადგენდა ძირითად საცხოვრებელ სახლს მომთაბარეებისთვის, რომლებიც მესაქონლეობით და ნადირობით ირჩენდნენ თავს. იურტა სწრაფად იდგმებოდა და იშლებოდა, იოლად შეიძლებოდა მისი ტრანსპორტირება აქლემებით და ცხენებით. იურტების ძირითად მორთულობას ხალიჩები წარმოადგენდა. იურტების ხალიჩებით დაფარვა ქმნიდა განსაკუთრებულ სიმყუდროვეს.

აიაგულ შალგიმბაევა

მეომრის ქანდაკების რეკონსტრუქცია ყაზახეთში აღმოჩენილ არქეოლოგიურ საკვლევ მასალაზე დაყრდნობით

ცოდნის გზა – ეს არის ბრძოლის გზა სიმაღლისათვის. მაგრამ შეუძლებელია ცხოვრება ჩვენი ისტორიის ცოდნის გარეშე, რადგან ნებისმიერ არაკეთილმოსურნეს ექნება შესაძლებლობა, დაამახინჯოს ჩვენი ისტორია და ცილი დასწამოს ჩვენს წინაპრებს. აქედან გამომდინარე, აუცილებელია, ვიცნობდეთ ჩვენს ფესვებს, რაშიც არქეოლოგია დაგვეხმარება.

ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კითხვა, რომელზეც არქეოლოგია გვპასუხობს, ეხება არა მხოლოდ საცხოვრებელი სახლის ადგილს, ტიპს, ცხოვრების სტილს და აქტივობის ტიპებს, არამედ წარმოდგენას გვიქმნის „წარსულის ადამიანზე“. არქეოლოგიური ძეგლების კვლევა-ძიება უკვე ათობით წლებია მიმდინარეობს ყაზახეთის ტერიტორიაზე. შედეგად დაგროვდა უამრავი არქეოლოგიური მასალა, რაც ბევრ კითხვაზე პასუხს იძლევა. მასალები დღითიდღე იმატებს და საჭიროებს სრულ და დეტალურ კვლევა-ანალიზს, რომლის საშუალებითაც შემდგომში მოხდება უძველესი კულტურის მატარებელი მეომრის სკულპტურის აღდგენა.

თეა კეკელიძე

არქეოლოგიიდან მუზეუმამდე

მსოფლიოში განვითარებულმა მოვლენებმა, კერძოდ, გლობალურმა პანდემიამ წამოჭრა სხვადასხვა საკითხი განათლების სისტემაში. დისტანციურმა სწავლებამ ჩაანაცვალა ცოცხალი საკლასო ურთიერთობები. სწორედ ამიტომ აქტუალური გახდა კითხვა – რამდენად შეუძლია პედაგოგს, გავიდეს ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრულ შედეგზე?!

მოხსენების მთავრი მიზანი გახვლავთ სწორედ ამ საკითხზე დაკვირვება და ანალიზი, ერთი ონლაინ გაკვეთილის მაგალითზე. გაკვეთილის თემაა „არქეოლოგიიდან მუზეუმამდე“, რომელიც ჩატარდა აჭარის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოს სარესტავრაციო ლაბორატორიაში. მოხსენებაში განხილულია

გაკვეთილის სხვადასხვა ფაზები, მისი დადებითი და უარყოფითი მხარეები და შესაბამის სტანდარტზე გასვლის გზები.

ნონა სურმანიძე

„ინფანტების“ სერია ბექა ბოლქვაძის მხატვრობაში

XX საუკუნის ქართული ხელოვნება საინტერესო და ზოგჯერ ურთიერთსაწინააღმდეგო მოვლენებითაა აღსავსე. საუკუნის დასაწყისიდანვე მასში მწვავედ დგებოდა როგორც კონკრეტული მხატვრული, ისე ზოგადი ხასიათის პრობლემები, რომელთაგან ერთ-ერთი ტრადიციისა და ნოვაციის ურთიერთმიმართების საკითხი იყო. ეს ამოცანა თანამედროვე ქართულ სახვით ხელოვნებაში დღემდე ინარჩუნებს თავის აქტუალურობას.

დღევანდელი ქართული მხატვრობა ისეთივე ჭრელი და მრავალფეროვანია, როგორც მთელს მსოფლიოში. პოლიტიკურმა და პიროვნულმა თავისუფლებამ თავისებური ზეგავლენა იქონია მიმდინარე მხატვრულ პროცესებზე – აკრძალული არაფერია, არც თემა, არც ფორმა და არც ხერხები. დღეს ყველაფერს ნახავთ ტრადიციული მხატვრობიდან დაწყებული, ულტრათანამედროვე ტექნოლოგიებით დამთავრებული – აქცია, პერფორმანსი, ჰეპ-ნინგი, ვიდეოარტი უცხო აღარ არის თანამედროვე საზოგადოებისათვის; ასეთ ვითარებაში გამოდიან შემოქმედებით ასპარეზზე ახალგაზრდა არტისტები – XXI საუკუნის პირველი ათწლეულების ხელოვანები, რომელთა ერთ-ერთი გამორჩეული წარმომადგენელია მხატვარი ბექა ბოლქვაძე.

ბექა ბოლქვაძის მრავალფეროვან შემოქმედებაში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს „ინფანტების“ სერიას. მხატვრის შთაგონებას დიდი ესპანელი მხატვრის დიეგო ველასკესის „ინფანტა მარგარიტას“ პორტრეტები და „მენინები“ უდევს საფუძვლად.

ბექა ბოლქვაძის „ინფანტების“ სერიაში ნათლად ვლინდება პოსტ-მოდერნისტული ხელოვნებისათვის დამახასიათებელი ისეთი ტენდენციები, როგორცაა: მხატვრული მემკვიდრეობის თავისებური გააზრება, ინტერესი თემატური სურათის მიმართ, ავტორი აქტიურად მიმართავს ირონიას, იყენებს გროტესკულ ხერხებს და ა.შ. არსებული სინამდვილე ამ სურათებში მკვეთრად გამოხატული ტრანსფორმირებისა და ინტერპრეტირების საშუალებით გადმოიცემა. „ინფანტების“ ციკლში იკვეთება მხატვარის მისწრაფება, განზოგადებული სახეების შექმნასა თუ სამყაროს სუბიექტური აღქმისაკენ, რაც ავტორის პირადი განცდებისა და იდეების გადმოცემის საწინდარია. ნამუშევრებში იკითხება იდეა, რომელიც თანამედროვე სულიერ თუ ეკოლოგიურ კრიზისს, ზოგადად საფრთხის წინაშე მყოფი საზოგადოების პრობლემებს ეხმიანება.

ზარინა ჟიმაილოვა

ყაზახური ეროვნული სამხატვრო სკოლის უწყვეტობა თანამედროვე სახვით ხელოვნებაში

დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ, ეროვნულ იდენტობაში ერთ-ერთ მთავარ პოზიტიურ ტენდენციად იქცა

ყაზახეთის რესპუბლიკის ისტორიული და კულტურული მემკვიდრეობის აღორძინება. აღნიშნული პროცესი ხასიათდება როგორც ეკონომიკური, პოლიტიკური, მეცნიერული და ჰუმანიტარული ასპექტებით, ასევე მხატვრული რეინტერპრეტაციით. ეროვნული სახვითი ხელოვნება და ხელოვნებათმცოდნეობა მიზნად ისახავს შეისწავლოს წარსულისა და აწმყოს მხატვრული ცოდნის სპეციფიურობა ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე.

ყაზახი ხალხის ჩვეულებების, ისტორიის და ყოფაცხოვრების ასახვა იქცა ყაზახური თანამედროვე მხატვრობის დამახასიათებელ თვისებად, რომელიც გამოხატავს ეროვნულ ისტორიას, სხვადასხვა ისტორიულ მოვლენათა ჯაჭვს, ლეგენდებს გმირებზე და ყაზახეთის სტეპებში მცხოვრებთა ყოველდღიურობას. ეთნიკური და ეროვნული კულტურული მეხსიერების თითქმის საკრალურ შეკავშირებას ჩვენი კულტურა გადაყავს თვითშემეცნების ახალ ეტაპზე, სადაც ხდება ფილოსოფიური, ინტელექტუალური, შემეცნებითი გააზრება, უნივერსალური კულტურის სულიერი შემეცნება.

ყაზახი ხალხის ისტორიის, მათი ჩვეულებების და ცხოვრების სტილის ასახვა განსაკუთრებულს ხდის სახვით ხელოვნებას და გადაყავს თვითშემეცნების ახალ საფეხურზე, განსაზღვრავს რა თანამედროვე ყაზახური მხატვრობისათვის დამახასიათებელ მიმართულებებს: რეალისტურს, სიმბოლურს და კონცეპტუალურს. ყაზახური მხატვრობის წარმოშობისა და განვითარების ისტორიის შესწავლა საშუალებას გვაძლევს დავასკვნათ, რომ სახვითი ხელოვნების კანონების შენარჩუნება და მათი როლი მნიშვნელოვანია თანამედროვე მხატვრების ჩამოყალიბებაში.

რეალიზმი, თავის მხრივ, არ არის მხოლოდ სტილისტური მიმართულება, არამედ გულისხმობს რეალურ სამყაროში არსებული ობიექტების ფილოსოფიურ არსს, მიუხედავად ადამიანური აღქმისა, მაშინ როცა კოგნიტური ფუნქცია სიმართლის ამოცნობის და ხელოვნებაში განსხეულების სისტემაშია ჩართული. რეალიზმი – ეს არის ახალი დროის მხატვრული შემეცნების კონკრეტული ფორმა, რომლის წარმოშობა უკავშირდება რენესანსის და განმანათლებლობის ეპოქას, მისი არსი ყალიბდება XIX საუკუნის 30-იან წლებში. რეალიზმი, როგორც კრეატიული მეთოდი, წარმოადგენს გარესამყაროს აღქმის განსაკუთრებულ ტიპს. ეს არის მთლიანი სისტემა, რაც მოიცავს მხატვრული შერჩევის პრინციპებს და განზოგადების მეთოდებს, სინთეზს თუ მოვლენების ანალიზს.

რეალიზმი გულისხმობს სამყაროს ობიექტური რეალობის ასახვას. რეალიზმი არის კაცობრიობის ვიზუალური ხელოვნების მთავარი სტილი. ჩვენ ვცხოვრობთ რეალურ, ხილულ, მატერიალურ სამყაროში, საიდანაც მოდის ყველა ჩვენი ფიქრი და გრძნობა. ხატვის საშუალებით ჩვენ გამოვხატავთ ფიქრებს და გრძნობებს. რეალისტურად რომ ავაგოთ ნახატი, საჭიროა ხანგრძლივი და გულმოდგინე ვარჯიში. გამოსახვის რეალისტური უნარი მთავარი მოთხოვნაა ხელოვანად ჩამოყალიბებისთვის.

თეატრმცოდნეობა

ელენე შალუტაშვილი

თანამედროვე თეატრალური ფორმები, ტენდენციები და რისკები

ტექნოლოგიების განვითარებამ თეატრის გამომსახველობითი საშუალებები გაზარდა. ვირტუალურ XXI საუკუნეში, თეატრი „აქ და ახლა“ ყოფნის ყველაზე კარგ სივრცედ იქცა. შედეგად გაიზარდა მისი პასუხისმგებლობა და ფუნქცია საზოგადოებაში. დღესდღეობით არსებული თეატრალური ფორმები უმეტეს წილად ექსპერიმენტული ხასიათისაა. მათ შორის „რევოლუციური“ ხასიათი შეიძლება მიენიჭოს გამომსახველობით თეატრს, რომელიც მეტად ფორმაზე, ანუ რეჟისორის გადაწყვეტილებაზეა ორიენტირებული, ვიდრე პიესის ღრმა ანალიზზე. ეს თავისთავად არ გულისხმობს იმას, რომ კარგი ფორმის სპექტაკლი შეუძლებელია ტექსტის ღრმა ანალიზს ეყრდნობოდეს. დღესდღეობით ამისი არა ერთი ცოცხალი მაგალითი არსებობს. „ყველაფერი მარტივი გენიალურია“, როდესაც სიმარტივის მიღმა შემოქმედებითი ძიება დგას. მხოლოდ ფორმით საინტერესო სპექტაკლი მაყურებელს დიდხანს არასდროს მიყვება, ვინაიდან იგი მსჯელობისას არ იძლევა რაიმე ხელჩასაჭიდს. დღესდღეობით აუცილებელია მოიძებნოს ერთგვარი „ოქროს შუალედი“ პიესაზე და სპექტაკლის ფორმაზე მუშაობას შორის.

ციფრული თეატრი საქართველოში

გლობალური კატასტროფის დროს, როცა ყველაფერი შეიზღუდა და მათ შორის თეატრების მუშაობაც, ახალი გამოწვევების წინაშე დავდექით. თეატრს არ ჰქონდა უფლება განზე გამდგარიყო და ისე ედევნებინა თვალი მიმდინარე პროცესებისთვის. თეატრალები ცდილობდნენ მაყურებელთან ახალი ხერხების საშუალებით კომუნიკაციის დამყარებას. თეატრები გამოვიდნენ დარბაზიდან და სხვადასხვა ადგილების ათვისება დაიწყეს. შენობის გარეთა ფასადები, სასაფლაოები, გოლფის მოედნები, ნაგავსაყრელის მიმდებარე ტერიტორიები და ა.შ რეჟისორთა სამოქმედო ასპარეზად იქცა. მოედნებზე გამართული ცოცხალი წარმოდგენები ციფრულ ვერსიებად გადაიქცა.

ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანი იყო, „ციფრული თეატრალური ფესტივალის“ გამართვა (6-15 ოქტომბერი), სადაც 5 შემოქმედებითი კოლექტივი მონაწილეობდა (დამდგმელი რეჟისორები: საბა ასლამაზიშვილი; კოკო როინიშვილი; სოფიო ქელბაქიანი; გიორგი ჩალამე; დავით ჭაბაშვილი). სპექტაკლები კაჭრეთში, სასტუმრო „ამბასადორის“ ტერიტორიაზე იმართებოდა და პარალელურად გადაიციემოდა ონლაინ რეჟიმში.

ციფრულმა წარმოდგენებმა ახალი მოთხოვნები გააჩინა (მაგ: ოპერატორი, რომელიც სპექტაკლის ჩვენებისას მთავარ პერსონაჟად იქცა, რომელმაც უნდა უზრუნველყოს ხარისხიანი გამოსახულების და ხმის ჩაწერის პროცესი).

პოლიტიკური თეატრი

ხშირად ამბობენ, რომ თეატრს აღარ შესწევს ძალა პოლიტიკურ სივრცეში შევიდეს და საკუთარი ეთიკური თუ ესთეტიკური ნიშნები აწარმოოს, ანუ ის უუნაროა, თუმცა ხშირად პრობლემა არა თეატრის უუნარობა, არამედ თანამედროვე პოლიტიკური სივრცის ესთეტიზაციაა – თუ ძველ დროს პოლიტიკოსს საკუთარი პოლიტიკის წარმოებისთვის სჭირდებოდა ხელოვანის დაქირავება, ახლა, მედია და სოციალური ქსელების ბატონობის ეპოქაში, თავად პოლიტიკოსი ირგებს ხელოვანის როლს, ანუ შედის ესთეტიკურ ველზე – საკუთარი თავის წარმოებისთვის.

მოცემულ დროში კი საინტერესოა არტისტის ტრანსფორმაცია: მისი სხეული ხდება ორი. ერთი, უშუალოდ ნაწარმის მწარმოებელია, ხოლო მეორე – გამყიდველი. ხელოვნების პოლიტიზაციის უნარი კი უფრო და უფრო მცირდება. აქვს თანამედროვე ხელოვნებას უნარი იმისა, რომ იყოს მკაცრად პოლიტიკური, რამდენად მიზანმიმართულად ხორციელდება მისი აქტივობები, სად შეიძლება იყოს გამოსავალი...

ემილ ზოლა – ფრანგული ნატურალისტური თეატრის ფუძემდებელი

XIX საუკუნეში ფართოდ ვითარდება ე.წ. „მსუბუქი ჟანრების“ დრამატურგია (მელოდრამა და ოპერეტა), პარალელურად იქმნება ანტიბურჟუაზიული დრამა, რომლის ერთ-ერთი თვალსაჩინო წარმომადგენელია ემილ ზოლა. ზოლამ თავისი ესთეტიკური იდეები წარმოაჩინა თავის პოლემიკურ სტატიებში, რომანების სერიაში „რუგონ-მაკარები“, რაც დაკავშირებულის მის ნატურალისტურ მიეზებთან. ზოლა ცდილობს გამოიყენოს ეპოქის საბუნისმეტყველო მეცნიერებების მიღწევები, რაც თეატრის დემოკრატიზირების, მისი რეალურ ცხოვრებასთან დაახლოების საფუძველი გახდება. ზოლას მოწოდება იყო ადამიანთა ცხოვრებაში თამამად შეჭრა, ხალხის ცხოვრების ასახვა, სასცენო ხელოვნების შინაარსის გაფართოება, და მისი მხატვრული არსენალის განახლება და ზრდა. თავად ზოლასა და მისი მიმდევრების შემოქმედებაში, ხშირ შემთხვევაში, აღინიშნება ე.წ. „ბიოლოგიზმი“, ობიექტურობა, სწორხაზოვანი დოკუმენტალურობა, რაც სასცენო ხელოვნების და არა მარტო სასცენო ხელოვნების მხატვრულ შესაძლებლობებს ზღუდავდა.

ამავე დროს უნდა აღინიშნოს, რომ ზოლას შემოქმედებით და თეორიულ მიზეზებში ბევრი რამ მნიშვნელოვანი იყო, რამაც დიდი გავლენა მოახდინა XIX საუკუნის მიწურულის რეალისტური დრამისა და თეატრის მიღწევებზე.

რეჟისურა თანამედროვე ყაზახურ თეატრში და მისი მხატვრული ღირებულებები

მოხსენების თემაა რეჟისურა თანამედროვე ყაზახურ თეატრში და მისი მხატვრული ღირებულებები. რეჟისორები, რომლებიც არღვევენ დაკანონებულ წესებს და ცდილობენ იპოვონ კლასიკური ნაწარმოებების ახლებური ინტერპრეტაცია, სულ უფრო მეტ პატივისცემას იმსახურებენ რესპუბლიკურ თუ საერთაშორისო თეატრალურ ფესტივალებზე. პიესის დადგმის ახალი გზები, კვლევები თუ ექსპერიმენტები, რომლებსაც მიმართავენ ახალგაზრდა ცნობილი რეჟისორები: დ.ჯუმბაი, ფ.მოლდაგალი, ა.სალბანი, ე.ნურსულთანნი, დ.ბაზარკულოვი და მ.ჰაბიბულინი, წარმოადგენს ყაზახური თეატრალური ხელოვნების პროგრესისთვის მნიშვნელოვან ფაქტორს.

სწორედ ამ სახელებს უკავშირდება ყაზახური თეატრალური სცენის ახალი სახე. ამ ნიჭიერი ადამიანების მიერ დადგმული სპექტაკლები განსაკუთრებით საინტერესოა თავისი იდეებითა და მხატვრული ფუნქციებით. საყურადღებოა ის ფაქტი, რომ ამ ახალგაზრდა რეჟისორთა უმრავლესობა ცდილობს მსოფლიო და ყაზახური კლასიკის მოდერნიზებას. ამიტომ, ეს პროცესი მიგვაჩნია არა მხოლოდ ყაზახური თეატრის განვითარების პროგრესულ მცდელობად, არამედ მსოფლიოში მიმდინარე თანამედროვე თეატრალური ტენდენციების გაგრძელებად.

ხელოვნური ინტელექტი: როგორ იქცა მსახიობი რობოტად?

ექსპერტები მარტივ პასუხს იძლევიან კითხვაზე – „რა არის ციფრული ხელოვნება?“ ციფრული ხელოვნება – ეს არის ციფრული დროის შექმნა. ამასთან დაკავშირებით არსებობს უამრავი მაგალითი, როგორიცაა: ვიდეონსტალაციები, ელექტრონული მუსიკა – მუსიკაში და ჰიპერტექსტი – ლიტერატურაში. თუ გადავხედავთ ხელოვნების გზას, ციფრული ხელოვნების არსს არაფერი აქვს მასთან საერთო, მსგავსი ტექნოლოგიური ინოვაციები თანდათან დამკვიდრდა ხელოვნებაში. ამ ტერმინის რელევანტურობის მთავარი მიზეზი ბოლო წლებში, ალბათ, ტექნოლოგიების ფართო გავრცელებაა ორი ტიპის კულტურაში – ხელოვნებასა და თეატრში, რომლებიც დღემდე ინარჩუნებენ თავიანთ უსაფრთხოებას. ადამიანს ვერ წარმოუდგენია, რა შეიძლება მოუტანოს ახალმა ერამ ბუნებრივი ხელოვნების ამ ორ ტიპს.

ტერმინი „ციფრულობა“ ხასიათდება, როგორც უახლესი ტექნოლოგია. ჩვენ აღვწერთ ციფრულ ეპოქას: აქ და ახლა – ტექნოლოგიების ეპოქა, რომელიც ჩვენს თვალწინაა და აქვს მედიატორის ფუნქცია ჩვენ შორის.

მონშაკ ბეკაიდაროვა

შექსპირი და ყაზახური თეატრი

მოხსენებაში თეორიულ მასალებზე დაყრდნობით, გაანალიზებულია შექსპირის დრამატურგიის თარგმანის პრობლემატიკა, მისი პიესების დადგმის საკითხები და მხატვრული ღირებულებები თანამედროვე ყაზახურ სცენაზე. ასევე, განხილულია ყაზახურ თეატრალურ ხელოვნებაში არსებული ნათარგმნი მასალები და კვლევები. გამოვლენილია შექსპირის ცნობილი პიესების: „ჭირვეულის მორჯულება“, „ოტელო“, „მეფე ლირი“ – ყაზახურ ენაზე თარგმანების მხატვრული დონე.

ჩვენ შევისწავლეთ რეჟისორების და სცენოგრაფერების თანამედროვე ხედვა აღნიშნულ ნაწარმოებებთან მიმართებაში. განვიხილეთ თანამედროვე ტენდენციები და თანამედროვე თეატრალური ხელოვნების პერსპექტივები ყაზახეთში.

ოქსანა პოპოვა

ედუარდ მიტნიცკის სარეჟისორო შემოქმედების თავისებურება XX ს-ის დასასრულისა და XXI ს-ის დასაწყისის უკრაინული თეატრალური ხელოვნების კონტექსტში

თანამედროვე უკრაინული თეატრის რეჟისურისათვის დამახასიათებელი თვისებებია ხელოვნებაში ინდივიდუალური ხედვისა და საკუთარი იდეალების გამოხატვა, პირადი და საზოგადოებრივი გამოცდილების, ისტორიისა და თანამედროვეობის,

ტრადიციებისა და ნოვატორობის თანხვედრა. უმეტესწილად, ამითაა განპირობებული კიევის დრამისა და კომედიის თეატრის დამფუძნებლისა და სამხატვრო ხელმძღვანელის ე. მიტნიცკის კონცეპტუალური რეჟისორული საქმიანობის თავისებურება (1978-2018 წწ.). ე. მიტნიცკიმ შექმნა ახალი ესთეტიკური სისტემა, რომელსაც ახასიათებს აქტუალურობა, დემოკრატიულობა და მწვავე სოციალური მიმართულება უნიკალური ფორმისა და ფსიქოლოგიზმის თანხვედრით.

მოხსენება ეხება ე. მიტნიცკის თეატრალური მოღვაწეობის სპეციფიკის, მისი წარმოსახვითი აზროვნების მასშტაბების, შემოქმედებითი ძიებების თავისებურებებსა და რეჟისორული ხედვის თვითმყოფადობას, რაც, თავის მხრივ, საშუალებას მოგვცემს გავიგოთ და გავიაზროთ უკრაინული თეატრალური რეჟისურის განვითარების ტენდენციები მხატვრული სივრცის ტრანსფორმაციის პროცესებში XX საუკუნის დასასრულისა და XXI საუკუნის დასაწყისში, გავანალიზოთ ტრადიციული და ნოვატორული პრინციპებისა და მეთოდების გამოყენება სადადგმო ხელოვნებაში.

კინომცოდნეობა, მუსიკისმცოდნეობა, მედია

ზაზა ცანკაშვილი

მაქს და რობერტ ეგერსების მითოსური მისტერია

2019 წლის ნოემბერში გამოსული ფილმი „შუქურა“, რომელიც ჯერჯერობით მხოლოდ ბრიტანული კინოკრიტიკისა და კინოჟურნალისტიკის ინტერესის ფარგლებს გარეთ არ გასულა, XX საუკუნის 10-20-იანი წლების გერმანული ჰორორის ვიზუალურ სტილისტიკას სრული სიზუსტით იმეორებს.

რეჟისორი რობერტ ეგერსი სცენარისტ ძმასთან კოლაბორაციაში ერთი შეხედვით ჩვეულებრივ ფსიქოდრამას წარმოგიდგენს, თავისი დამაბული ხმოვანი სტრუქტურითა და კადრის დინამიკით. თუმცა დროდადრო აშკარა ხდება, რომ ყველაფერი არც ისე ჩვეულებრივია და საქმე რეალისტურ ჩარჩოებში შემოჭრილ მისტიკასთან გვაქვს.

რეალურად რას ემსახურება ეს მისტიურობა და რატომ იყენებს რეჟისორი 20-30-იანი წლების ვიდეო ტექნიკას (რომელიც, მისი თქმით ერთ-ერთი საშუალებაა კადრში ატმოსფეროს შესაქმნელად)? საქმე გვაქვს ორი კლასიკური მითიური სიუჟეტის შერწყმასთან. თუმცა მანამდე აღსანიშნავია ისიც, რომ სიუჟეტში პერსონაჟების გარშემო გაცოცხლებულია ბევრი მითი და ლეგენდა, რომელიც უშუალოდ ზღვას, წყლის სიმბოლოს უკავშირდება, როგორცაა მაგალითად სირინოზების მითი, ან ლეგენდა შუქურის მცველზე.

რაც შეეხება უშუალოდ ორ მითიური პერსონაჟის შერწყმას. ეფრემ ვინსლოუ (რობერტ პატინსონი) თავისი ქმედებით, გარდაქმნითა და აღსასრულით პრომეთეს მოგვაგონებს. ის ამარცხებს „ღმერთს“, რომელსაც აქვს სინათლე და საბოლოოდ იპარავს მას, თუმცა ამის გამო ისჯება და კლდეში დატყვევებულს ცოცხლად ჭამენ ფრინველები (ამ შემთხვევაში თოლიები, რასაც კიდევ ერთ ზღვის ლეგენდასთან მივყავართ). თვითონ ღმერთი კი ამ შემთხვევაში პროტეუსია – პოსეიდონის პირველი შვილი, მდინარეებისა და ზღვების ღმერთი, რომელსაც მომავლის განჭვრეტა შეეძლო, ჰქონდა სიბრძნე, თუმცა ვერ იტანდა მის გაზიარებას, მას ჰომეროსმა მოხუცი მეზღვაური უწოდა.

სწორედ ამ ორი მითის „ჩრდილების თამაშს“ (შესაძლოა ბრძოლასაც) გვიჩვენებს ეგერსი თავის რიგით მეორე ფილმში.

შალვა კეკელიძე

საქართველოში კინოწარმოების დაფინანსების

საკითხისათვის

მოხსენებაში საუბარია ქართულ კინოწარმოებაში არსებულ დაფინანსების წყაროებზე. აგრეთვე, იმ სახელმწიფო პროგრამებზე, რომელთა მიზანია ქვეყანაში კინოწარმოების მხარდაჭერა და განვითარება.

ქართული კინოს საბიუჯეტო დაფინანსება მიზერულია ევროპის ქვეყნების კინოინდუსტრიის სახელმწიფო დაფინანსების სტანდარტებთან შედარებით. ქართულ კინოინდუსტრიაში

არსებული დღევანდელი მდგომარეობა ცხადყოფს, რომ საჭიროა კინოწარმოების ხელშეწყობა და განვითარება, რაშიც პირველხარისხოვანი როლი სახელმწიფოს ენიჭება. აუცილებელია ეროვნული კინოინდუსტრიისთვის ბიუჯეტის საგრძნობლად გაზრდა, რითაც შესაძლებელი გახდება სხვადასხვა გემოვნების და ინტერესების მქონე მაყურებელზე გათვლილი კინოპროდუქციის შექმნა. ეს კი, თავის მხრივ, მოგებას მოუტანს ქვეყნის ეკონომიკას და გაზრდის ახალი ფილმების შექმნის შესაძლებლობას.

აუცილებელია, რომ ქვეყანას ქონდეს ისეთი კულტურული პოლიტიკა, რომლის მეშვეობითაც მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადაიდგმება არსებული პრობლემების მოგვარებისა და ქართული კინოინდუსტრიის წინსვლისთვის.

ზაირა ბოკუჩავა

ელენე დარასელია

კლაკერები – მუსიკის მტრები თუ მეგობრები

XVII საუკუნის ფაქტობრივად მთელ ევროპაში ჩამოყალიბდა პროფესიონალ კლაკერთა ჯგუფი, რომლის მიზანი დაკვეთით წინასწარ შერჩეულ თეატრებში სპექტაკლების ჩავარდნის ან პირიქით – წარმატებისთვის ხელისშეწყობა იყო. კლაკერების საქმიანობა მჭიდროდ იყო დაკავშირებული თეატრების საქმიანობასთან, რადგან მას პირდაპირი გავლენა ჰქონდა თეატრების მოგებაზე, სწორედ ამიტომ იყო იგი ასეთი ყურადსაღები. დროთა განმავლობაში ეს პროფესია დაიკარგა,

მაგრამ შეიძლება ითქვას, რომ სრულად არ გამქრალა. თანამედროვე კლავი შეიძლება შენიღბული იყოს თეატრალური კრიტიკით, ჟურნალისტიკით, ჟიურით, საზოგადოებით. ფარული გადახდის ფორმები კი შეიძლება მრავალგვარი იყოს.

მოხსენებაში განხილულია კლავერების ჩამოყალიბების და ფუნქციონირების ისტორია.

გოჩა ბიძინაშვილი

სოფრონ არქიმანდრიტის სამგალობლო კილო

ისტორიული წყაროებიდან ცნობილია, რომ ქართლ-კახეთში არსებობდა სხვადასხვა სამგალობლო სკოლები, რომლებიც წყაროებში კილოს სახელით მოიხსენიება (კილო ბიძინა არქიმანდრიტისა, გერონტი სოლოღაშვილისა, ტარასი არქიმანდრიტისა, სოფრონ არქიმანდრიტისა და სხვა). ამ სკოლის ნიმუშებმა ისტორიული ძნელბედობის გამო ჩვენამდე ვერ მოაღწიეს. ამიტომ დღეისათვის აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციები წარმოდგენილია მხოლოდ „კარბელაანთ კილოს“ სახით.

უახლესი კვლევებით გამოვლინდა ხელნაწერი კრებული, რომელშიც დაცულია სრული მგალობლის, სოფრონ არქიმანდრიტის აქამდე უცნობი კილოს საგალობლები.

წინამდებარე მოხსენება სწორედ ამ სამგალობლო ტრადიციის განხილვას მიეძღვნება. წარმოდგენილი იქნება, თუ სად და რა ისტორიულ ვითარებაში ჩამოყალიბდა სოფრონ არქიმანდრიტის კილო, როგორ და ვის მიერ მოხდა მისი ნოტებზე ჩაწერა და რა

მუსიკალური მახასიათებლები განასხვავებს მას ჩვენთვის ცნობილი სხვა სამგალობლო კილოებისგან.

ლიორა კოტლიარი

უკრაინული მიუზიკლი: ისტორიული და ხელოვნებათმცოდნეობითი დისკურსი

მასობრივი კულტურის ტენდენციების თანახმად, მიუზიკლი – გარდაქმნის რა თეატრალური, მუსიკალური, საცირკო და კინოხელოვნების რთულ სინთეზს, ილუზიონისტების, ვიდეორუკების ტექნიკას და თანამედროვე სცენოგრაფიის სხვა მიღწევებს, – მუდმივ კავშირშია მასობრივი კულტურის გამოვლინებებთან. მიუხედავად იმისა, რომ მიუზიკლი ამერიკულ და დასავლეთევროპულ ხელოვნებათმცოდნეობით კვლევებში მიიჩნევა მუსიკალურ-თეატრალური ხელოვნების ერთ-ერთ წამყვან ჟანრად, რომელსაც გააჩნია მყარი ტრადიციები და განვითარების კომერციული შესაძლებლობები, – უკრაინული სოციოკულტურული სივრცის სპეციფიკურ პირობებში აღნიშნული ჟანრი შედარებით ახალია.

XX საუკუნის დასასრულის უკრაინელი კომპოზიტორების ნაწარმოებების წარმატებული სცენური ნამუშევრები: მიუზიკლები „კონოტოპელი ჯადოქარი“ (1982), „სიყვარული, ჯაზი და ეშმაკი“ (1982), „რომეო და ჯულიეტა“ (2003), „ეკვატორი“ (2003), „ბერი“ (2004), „კენტერვილელი მოჩვენება“ (2004), „ედიტ პიაფი. სიცოცხლე კრედიტით“ (2008), „ფემინიზმი უკრაინულად“ (2008), „ბარონ მიუნჰაუზენის თავგადასავალი უკრაინაში“ (2010), „ლურჯი

წვერი“ (2010), „გლორია“ (2010), „ვერონა. სიყვარულის მძევლები“ (2010), „Welcome to Ukraine ან მოგზაურობა სიყვარულში“ (2011), „კონოტოპელი ჯადოქარი“ (2018), „გუცული ქსენია“ (2018) და ა.შ. – უფრო გამონაკლისია, ვიდრე წესი, რომელიც ასახავს მაყურებლის მოთხოვნას შესაბამისი მიმართულების ეროვნული მხატვრული პროდუქტის მიმართ. აქედან გამომდინარე, კვლევა ეხება უკრაინული მიუზიკლის ეროვნული თვითმყოფადობის გამოვლენას და ანალიზს.

ანასტასია კალანდაძე

ხელოვნება ქართულ ტელე-ონლაინ მედიაში

ხელოვნების სფეროს გაშუქება ქართულ მედია სივრცეში – როდესაც ამ თემას ვეხებით, ჩვენს პირისპირ თანამედროვე ქართული რეალობის მნიშვნელოვანი, აქტუალური პრობლემა იხატება.

დღეისათვის პოპულარული ქართული მაუწყებლები კულტურის საკითხებს ყურადღებას დიდად არ აქცევენ. „რუსთავი 2-ის“, „იმედის“ სამაუწყებლო ბადეზე ზედაპირული დაკვირვებაც მოწმობს ამ სამწუხარო ტენდენციას. საზოგადოებრივი არხი რამოდენიმე გადაცემას უთმობს ხელოვნების სხვადასხვა სფეროს. უნდა აღინიშნოს აჭარის ტელევიზიის პროგრამული ბადე, რომელიც ყველაზე მდიდარია კულტურის თემატიკის გადაცემებით.

საქართველოში არსებობს კულტურისა და ხელოვნებისადმი მიძღვნილი საკაბელო არხიც – „არტარეა“.

ქართულ მედიაში სინთეზური ხელოვნების (კინო, თეატრი, ბალეტი) გაშუქების გვერდით ყურადღების მიღმა არ უნდა დარჩეს მუზეუმები, მედიისგან მათაც ნაკლები ყურადღება ექცევა.

ტელევიზიებისათვის ღრმა ანალიზი, კრიტიკა, მეტწილად, არ არის დამახასიათებელი. ონლაინ მედიაშიც შეიმჩნევა ანალიზური მასალების ნაკლებობა, იშვიათად გვხვდება კრიტიკული აზრი და კულტურული ცხოვრების პროფესიონალური შეფასება. ქართული ხელოვნებისა და მედიის „თანამშრომლობის“ პრობლემის ერთ-ერთ უმთავრეს მიზეზად, ასევე, სფეროში პროფესიონალთა სიმცირე შეიძლება დასახელდეს.

სოსო გაზდელიანი

ბავშვთა დისკრიმინაციის გაშუქების

ეთიკური ასპექტები თანამედროვე

სატელევიზიო მედიაში

ქვეყნის დემოკრატიის ხარისხის ერთი მნიშვნელოვანი მაჩვენებელი ისიცაა, თუ რაოდენ დიდი ყურადღება ექცევა ბავშვთა და მოზარდთა კეთილდღეობას. ჩამოყალიბების პროცესში მყოფ არასრულწლოვნებს, როგორც წესი, არ შეუძლიათ საკუთარი თავის დაცვა, ამდენად, მათთვის ზიანის მიყენება მარტივია. ამ ასაკში მიღებულმა ნეგატიურმა ემოციებმა და ტრავმებმა კი, შესაძლოა, მთელ მათ ცხოვრებაზე იქონიოს გავლენა.

ბავშვთა სოციალიზაციის საკითხში მედია მნიშვნელოვან როლს თამაშობს. სხვა მრავალ პრობლემასთან ერთად, რაც

არასრულწლოვანთა ცხოვრებაში იჩენს თავს, ერთ-ერთი გამორჩეულად მტკივნეული მედიაში ბავშვებთან დაკავშირებული საკითხების არასათანადო გაშუქებაა. მედიამ უნდა დაიცვას ბავშვის ინტერესები. წინამდებარე კვლევის მიზანია, გავარკვიოთ:

- ბავშვთა დისკრიმინაციის გაშუქებისას, იცავს თუ არა თანამედროვე ქართული სატელევიზიო მედია პროფესიულ სტანდარტებსა და ეთიკის ნორმებს;

- რა ძირითადი ტენდენციები და ხარვეზები იკვეთება არასრულწლოვანთა თემაზე მუშაობისას.

ბავშვებთან დაკავშირებული საკითხების ობიექტურად წარმოჩენა თანამედროვე ჟურნალისტიკისთვის ერთ-ერთი არსებითი ამოცანაა. სწორედ ეს ზეექტუალური საგანი შევარჩიეთ საკვლევად.

International Student Conference

Program

Conference Organising Committee

Maia Tchitchileishvili	Rector of Batumi Art State University, Professor, Chairman of Organising Committee
Gela Beridze	Deputy Head of Administration of Batumi Art State University
Sopio Tavadze	Head of Scientific and Publishing Department of Batumi Art State University, Associate Professor
Salome Chikashua	Specialist of Scientific and Publishing Department of Batumi Art State University
Akaki Mukhashavria	IT Manager

Conference Schedule

November 20

- 10.45-11.00 – Registration, Conference Opening
- 11.00-12.30 – Sessional Meeting I
- 12.30-12.45 – Break
- 12.45-14.15 – Sessional Meeting II
- 14.15-15.00 – Break
- 15.00-16.30 – Sessional Meeting III
- 16.30-17.00 – Conference Summing up and Closing

Time Limit

Presentations - 15 minutes

Discussions - 5 minutes

Georgia, Batumi, № 19/32 Zurab Gorgiladze/Vazha-Pshavela Street
www.batu.edu.ge
info@batu.edu.ge

11.00-12.30 – Sessional Meeting I

Section: Art Criticism

Moderator: Rati Chiburdanidze, Professor

1. Ketevan Kebuladze, Ketevan Mortuladze – Old and Contemporary Architecture of Batumi.

Batumi Art State University. Faculty of Visual, Stage and Film-TV Arts.

3rd year of Bachelor's Degree Program in Architecture.

Scientific supervisor: Maia Tchitchileishvili, Professor.

2. Ia Lolua, Natia Jincharadze – Form, Conception and Construction in Architecture.

Batumi Art State University. Faculty of Visual, Stage and Film-TV Arts.

3rd year of Bachelor's Degree Program in Architecture.

Scientific supervisor: Maia Tchitchileishvili, Professor.

3. Nazgul Konarbayeva – The History of the Development of Interior Design of Residential Buildings in Europe and Kazakhstan. Similarities and Differences.

Saken Seifullin Kazakh Agrotechnical University. Faculty of Architecture and Design. 2nd year of Master's Degree Program in Design.

Scientific supervisor: Amanzhol Chikanaev, Professor.

4. Ayagul Shalgimbayeva – Reconstruction of Warrior's Sculpture Figure Based on Researching Materials of Archaeological Excavations in Kazakhstan.

Kazakh National University of Arts. Faculty of Painting and Sculpture.

2nd year of Master's Degree Program in Painting.

Scientific supervisor: Bakhitbek Muhamedzhanov, Professor.

5. Tea Kekelidze – From Archeology to Museum.

Batumi Art State University. Faculty of Education, Humanities and Social Sciences. Teacher Preparation Educational Program in Visual and Applied Art.

Scientific supervisor: Maia Tchitchileishvili, Professor.

6. Nona Surmanidze – Series of "Infantas" in Beka Bolkvadze's Paintings.

Batumi Art State University. Faculty of Education, Humanities and Social Sciences. 2nd year of Master's Degree Program in Art History and Theory (Art Study).

Scientific supervisor: Rati Chiburdanidze, Professor.

7. Zarina Zhimailova – Continuity of the Kazakh National School of Painting in Modern Fine Art.

Kazakh National University of Arts. Faculty of Painting and Sculpture. 2nd year of Master's Degree Program in Painting.

Scientific supervisor: Jazira Zhukenova, PhD, Docent.

12.45-14.15 – Sessional Meeting II

Section: Theatre Studies

Moderator: Teimuraz Kezheradze, Professor

1. Elene Shalutashvili – Contemporary Theatrical Forms, Trends and Risks.

Shota Rustaveli Theatre and Film Georgian State University. Faculty of Art Sciences, Media and Management. 3rd year of Bachelor's Degree Program in Theatre Studies.

Scientific supervisor: Tamar Tsagareli, Associate Professor.

2. Sopiko Nadibaidze – Digital Theatre in Georgia.

Shota Rustaveli Theatre and Film Georgian State University. Faculty of Art Sciences, Media and Management. 4th year of Bachelor's Degree Program in Art History and Theory (Theatre studies).

Scientific supervisor: Maia Kiknadze, Associate Professor.

3. Giorgi Changelia – Political Theater.

Shota Rustaveli Theatre and Film Georgian State University. Faculty of Art Sciences, Media and Management. 4th year of Bachelor's Degree Program in Theatre Studies.

Scientific supervisor: Tamar Tsagareli, Associate Professor.

4. Lika Demetradze – Emile Zola – Founder of Theatrical Naturalism.

Batumi Art State University. Faculty of Visual, Stage and Film-TV Arts. 4th year of Bachelor's Degree Program in Acting Art.

Scientific supervisor: Teimuraz Kezheradze, Professor.

5. Zhansaya Turmaganbet – Directing in the Modern Kazakh Theatre and Its Artistic Qualities.

T.K. Zhurgenov Kazakh National Academy of Arts. Faculty of Art Study. 4th year of Bachelor's Degree Program in Theatre Studies.

Scientific supervisor: Anar Erkebai, Associate professor.

6. Emin Aliyev – Artificial Intelligence: How the Actor Turned into a Robot?

Azerbaijan State Culture and Art University. Faculty of Theatre Art. 1st year of Master's Degree Program in Theatre Critic.

Scientific supervisor: Elchin Jafarov, Assistant Professor.

7. Monshak Bekaidarova – Shakespeare and the Kazakh Theater.

T.K. Zhurgenov Kazakh National Academy of Arts. Faculty of Art Criticism. 2nd year of Master's Degree Program in Theatre Studies.

Scientific supervisor: Anar Erkebai, Associate professor.

8. Oksana Popova – The Specifics of the Directing Activities of Eduard Mitnitsky in the Context of Ukrainian Theater Art of the Late XX - Early XXI century.

Kyiv National University of Culture and Arts. Faculty of Stage Art. 2nd year of Master's Degree Program in Stage Art.

Scientific supervisor: Tetiana Boiko, Associate Professor.

15.00-16.30 – Sessional Meeting III

Section: Cinema Studies, Music Studies, Media

Moderator: Sopio Tavadze, Associate Professor

1. Zaza Tsankashvili – The Mythical Mystery of Max and Robert Eggers.

Shota Rustaveli Theatre and Film Georgian State University. Faculty of Art Sciences, Media and Management. 4th year of Bachelor's Degree Program in Art History and Theory (Film Studies).

Scientific supervisor: Lela Ochiauri, Professor.

2. Shalva Kekelidze – Film Funding in Georgia.

Batumi Art State University. Faculty of Education, Humanities and Social Sciences. 2nd year of Master's Degree Program in Art Management.

Scientific supervisor: Sopio Tavadze, Associate Professor.

3. Zaira Bokuchava, Elene Daraselia – Claquers – music enemies or friends.

Batumi Art State University. Faculty of Music. 2nd year of Master's Degree Program in Musical Performance; 4th year of Bachelor's Degree Program in Musical Performance.

Scientific supervisor: Khatuna Managadze, Professor.

4. Gocha Bidzinashvili – Chanting Style of Sophron Archimandrite.

Tbilisi Vano Sarajishvili State Conservatoire. Faculty of Composition and Musicology. 2nd year of Master's Degree Program in Church Music.

Scientific supervisor: Tamar Chkheidze, Associate Professor.

5. Liora Kotlyar – Ukrainian Musical: Art and Historical Discourse.

Kyiv National University of Culture and Arts. Faculty of Stage Art. 2nd year of Master's Degree Program in Stage Art.

Scientific supervisor: Kateryna Iudova-Romanova, Associate Professor.

6. Anastasia Kalandadze – Art in Georgian Broadcasting and Online Media.

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University. Faculty of Humanities. 3rd year of Bachelor's Degree Program in Art Studies.

Scientific supervisor: Irina Koshoridze, Associate Professor.

7. Soso Gazdeliani – Ethical Aspects of Broadcasting the Discrimination Against Children in Contemporary TV Media.

Caucasus International University. Faculty of Social Sciences. 1st year of Master's Degree Program in Media Studies and Multimedia Production.

Scientific supervisor: Nino Chalaganidze, PhD in Journalism.

A B S T R A C T S

Art Criticism

Ketevan Kebuladze

Ketevan Mortuladze

Old and Contemporary Architecture of Batumi

Old Architecture of Batumi depicts the primary development of the city, its social and cultural appearance, while contemporary architecture is a mirror reflecting how Batumi tries to step up cosmopolitan and contemporary tendencies.

Lots of events affected the establishment of present-day Batumi. Nowadays Batumi is one of the big touristic centers. Due to its current function and convenient geographical location, plenty of projects have been implemented here. The urban planning of Batumi and arrangement system have been experiencing constant changing. Changes in architecture and all basic parameters of historically established forms accompany the city development. Urbanization problems of Batumi appear in all levels of the city development – economic division, social structure, society attitude, especially architecture. The task of matching historical and contemporary parts of the city, getting them closer to each other, and their harmonic coexistence is a very hard and crucial issue. Present-day Batumi is developing and new buildings create a contemporary appearance of the city. The article represents basic characteristics of city planning development of historical and "new" Batumi, the character of the city's historical arrangement, integration of new buildings in a historical environment, its coexistence with existing urban tissue, preservation of urban heritage, and issues on contemporary conflicts risen in the market economic conditions.

Ia Lolua

Natia Jintcharadze

Form, Conception and Construction in Architecture

Construction quality and artistic expression are determined by architectural decisions revealed in the interconnection of various components used in outer masses and interiors. Form inspiration might be any objects seen or utilized every day. Often, the form is conditioned according to the project requirements. Constructive part plays a big role in architecture. Based on plenty of examples, construction basically determines the artistic form, shape, structure, functional appearance and individual character of a building. In some cases, constructions, architectural forms are less active and a building design is an expression mean for architectural conception and individual identity. The article represents architectural samples (music hall Auditorio-de-Tenerife, Heydar Aliyev Center, Tokyo Olympic Center "La Muralla Roja", Coffee Factory Meama, BIG Invisible Museum) selected by the principle of distinguished approach to form, conception and construction. Each of them is interesting in terms of a creative understanding of contemporary architecture.

Nazgul Konarbayeva

The History of the Development of Interior Design of Residential Buildings in Europe and Kazakhstan.

Similarities and Differences

The first types of dwellings for humans were natural shelters: caves, hollows, tree branches, and then huts, dugouts, and houses built by them.

Housing in Ancient Egypt was built on the principles of a clear functional division into the front, residential and utility rooms, their convenient location, creating an environment.

In the interior of an antique residential building, the desire for comfort and artistic sophistication is clear. The interior of the ancient Greek house was distinguished by thoughtfulness and simplicity of composition.

The variety of furniture and decorative solutions of the interior, characteristic of the Renaissance, was distinguished by individuality and was a symbol of the significance of the owner of the house.

In the Kazakhstan region, yurts were the main housing of nomads engaged in cattle breeding and hunting. The yurt was quickly set up and disassembled, easily transported on camels and horses. The main decoration of the yurt is carpets. They insulate the yurt, create a special coziness.

Ayagul Shalgimbayeva

Reconstruction of Warrior's Sculpture Figure Based on Researching Materials of Archaeological Excavations in Kazakhstan

The road of knowledge is the path of struggle for truth. But we can't live without knowing our history. Without this knowledge, anyone can come and distort our history and slander your ancestral fathers. Therefore, we must find and know our ancient roots, which have gone deep into the earth. Archeology will help us in this.

One of the important questions that archeology can answer is questions concerning not only the place and type of dwelling, lifestyle, type of activity, but also it can show the image of the "men of the past". The search and exploring of archeological monuments on the territory of Kazakhstan has

been going on for decades, which led to accumulation of extensive archaeological material that reveals this question thanks to the work of our archaeologists. This corpus of materials continues to grow and needs more complete and comprehensive research and analysis, with the subsequent sculptural reconstruction of one of the representatives of ancient culture's warrior.

Tea Kekelidze

From Archeology to Museum

Recent developments in the world, in particular the global pandemic, have raised various issues in the education system. Distance learning has replaced live classroom relationships. That is why the question has become relevant, how can a teacher achieve the result defined by the national curriculum?! The main purpose of the report will be to observe and analyze this issue, based on one online lesson. The topic of the lesson is "From Archeology to Museum", which was held in the restoration laboratory of the Ajara Cultural Heritage Protection Agency. The report discusses the different phases of the lesson, its pros and cons, and ways to meet the relevant standard.

Nona Surmanidze

The series of Infantas in Beka Bolkvadze's Art

XX century Georgian art is full of interesting and sometimes contradictory events. At the beginning of the century, it faced specific artistic as well as general problems; one of the issues was the interconnection of

traditions and innovations. This task preserves its topicality in contemporary Georgian visual art till today.

Georgian art today is as colorful and diverse as in all over the world. Political and personal freedom has influenced ongoing artistic processes – nothing is prohibited, neither a theme nor a form or means. Nowadays, all is possible to see, from traditional art to ultramodern technologies – auction, performance, happening, video art is no more strange to modern society; young artists appear in a creative arena in these kinds of circumstances – one of the distinguished representative of the artists of the 1st decade of the XXI century is Beka Bolkvadze.

The series of *Infantas* take an important place in diverse works by Beka Bolkvadze. The artist's inspiration is based on portraits of *Infanta Margarita* and *Las Meninas* by a Spanish artist *Diego Velasquez*.

The series of *Infantas* by Beka Bolkvadze clearly reveals the tendencies typical to post-modernist art, such as peculiar analysis of artistic heritage, interest toward the thematic image, the author actively applies for irony, grotesque means, etc. In these paintings, the existing reality is expressed by sharp transformation and interpretation means. The cycle of *Infantas* highlights the artists' aspiration, creates generalized characters, and shows the subjective perception of the world, which is a key to the author's personal emotions and ideas. The idea read in his works reflects the contemporary soul and ecological crisis, in general, the problems of the society facing the danger.

Continuity of the Kazakh National School of Painting in Modern Fine Art

Since independence, one of the main positive trends in national identity has been the revival of the historical and cultural heritage of the Republic of Kazakhstan. This process is continued both from the point of view of economic, political, scientific and humanitarian aspects, and from the point of view of artistic reinterpretation. National fine art and art criticism aims at understanding the specifics of artistic knowledge of the past and present at the local and international levels.

Appeal to the customs and history of the Kazakh people, the way of life has become a characteristic feature of modern painting in Kazakhstan, expressing the memory of national history, the chain of its events, legends about the exploits of heroes and scenes of everyday life of generations on the great expanses of the Kazakh steppe. The almost sacral communion of ethnic and national cultural memory leads our culture to a new round of self-knowledge, to a philosophical, intellectual, conscious understanding of its own self, its spiritual contribution to the Treasury of universal culture.

Turning to the history of the Kazakh people, their customs and way of life, makes the culture of fine art special and brings it to a new level of self-knowledge, defining the characteristic directions of modern painting in Kazakhstan: realistic, symbolic and conceptual. Studying the history of the origin and development of painting in Kazakhstan allows us to draw a conclusion about the importance of preserving the laws of fine art and recognizing their role in the formation of modern artists.

Realism, in turn, is not only a stylistic direction, but also carries with it a philosophical concept of the existence of objects of the real world, regardless of human perception, while the cognitive function is involved in

the system of knowing the truth and its embodiment in art. In other words, realism is a concrete form of artistic consciousness of the New time, the origins of which originate in the Renaissance and Enlightenment, the very concept of realism itself appears since the 30s of the XIX century. Realism as a creative method is a special type of perception of the surrounding world and reflection of its reality, which is a whole system containing the principles of artistic selection and methods of generalization from an artistic point of view, synthesis and analysis of what is happening.

Writing in the style of realism means reflecting the objective reality of the world that we see. Realism is the main style in the visual arts of mankind. We live in the real, visible, material world. All our thoughts and feelings come from him. With the help of a drawing, we Express our thoughts and feelings through an image. In order to realistically portray an image, you need a long and painstaking practice. Since the ability to write in the style of realism is the main requirement in the training of artists.

Theatre Studies

Elene Shalutashvili

Contemporary Theatrical Forms, Trends and Risks

The development of technology has improved the ways of expression in theater. In virtual 21st century, theatre turned into the best space to be "here and now". That's why the responsibility and function of theatre has grown in society. Most of modern theatre forms are experimental. Expressive theater has the most "revolutionary" character, which is oriented on director's decision and not on the deep analysis of the playwright. It doesn't mean

exactly that it's impossible to have both: good form and deep analysis in a play at the same time. We have a few examples of it. The play that is interesting only because of its form, is not impressive for the spectator, because it is not giving a subject of discussion. Today it's necessary to find a "golden section" between working on the playwright and the form of the play.

Sopiko Nadibaidze

Digital Theatre in Georgia

The global pandemic brought a lot of challenges to normal social life, restriction of theatre performances was not an exception. The theater had no right to step back and keep an eye on the ongoing processes. The theatre crew tried new ways of communication with the audience. The theaters left the scene and began to perform on different locations. Stage directors moved to the alternative places like exterior facades of the buildings, cemeteries, golf courts, vicinities of garbage places, etc. Live performances were converted into digital versions.

In this regard, holding the "Digital Theater Festival" (October 6-15) was an important step. The festival included 5 creative groups (directors: Saba Aslamazishvili; Koko Roinishvili; Sopio Kelbakiani; Giorgi Chaladze, Davit Tchabashvili). Performances were set, in Kachreti, at the Hotel "Ambassadori" and was broadcasting in live online.

Digital performances have given rise to new demands (e.g., the cameraman who became the main character during the performance, who has to ensure the quality of the image and sound recording process).

Giorgi Changelia

Political Theater

It is often said that theatre no longer has the power to enter in to the political space and produce its own ethical or aesthetic traits, that means it is incapable, but often the problem is not the inability of theatre but the aestheticisation of modern political space – if the old politician needed to hire an artist to produce his own politics, now the media and social networking sites domination era, the politician plays the role of the artist, or the aesthetic field – his own production

At the present time, however, the artist's transformation is interesting: his/her body becomes two. One is directly the manufacturer of the product and the other is the seller. The ability to politicize the arts is diminishing.

Contemporary art has the ability to be strictly political, how purposefully its activities, where the solution may be...

Lika Demetradze

Emile Zola – Founder of Theatrical Naturalism

In 19th century, dramaturgy (melodrama and operetta) of "lighter genres" is being widely developed, of which famous representative is Emile Zola. Zola showed his esthetic ideas in his polemical articles, also in book called "The Ladies' paradise", which is connected to him searching for naturalism. Zola tries to use advances and achievements of Natural Science. His first steps leads Theater to become more close to realistic and democratic views of life. Zola wanted to widen the view of arts in human life, he tried to reflect people's intimate lives and to renew/recover arsenal of theater. Specifically in Zola's creativity, we see lot of "Biologism", objectivity, linear documentation, which in some kind of way restricted more artistic

possibilities of performing. Zola, Generally, had the biggest impact of achievements in realistic drama in the end of 19th century.

Zhansaya Turmaganbet

Directing in the Modern Kazakh Theatre and Its Artistic Qualities

Modern ways of directing in the Kazakh theatre is the main topic of this article.

Many directors that keep breaking the canon rules and the ones who are trying to find new interpretations of classic stories are getting more and more respects at the republican and international theatre festivals. Research and experiments in order to find a fresh way of staging a play by the well-known young directors such as D. Jumabay, F. Moldagaly, A. Salban, E. Nursultan, D. Bazarkulov, M. Habibullin are the most important factor in the progress of Kazakh theatrical art.

The new face of Kazakh theatre stage is completely bounded with these names. The plays that were directed by these talents are interestingly special with its ideas and artistic functions. The fact that majority of these young directors are trying to modernize the worldwide and Kazakh classics is something we should give thorough attentions. Because we consider this process not only as a progressive forward moving of Kazakh theatre, but also as its follow-up to the theatrical tendencies that are taking place in the world.

Emin Aliyev

Artificial Intelligence: How the Actor Turned into a Robot?

The experts give a simple answer to the question of "What is the digital art?" The digital art is the creation of digital time. There are many examples in this regard, such as video installations, electronic music - in music, and hypertext - in literature. If we look at the way of art, the concept of digital art has nothing to do with it, such technological innovations come into the art from time to time. The main reason for the relevance of this term in recent years is probably the widespread penetration of technology into two types of culture – art and theater – which have so far preserved their security. After all, human does not imagine what a new era can give to these two types of natural art.

Digitality is characterized by the latest technology as a term. And I would describe the digital era: here and now – the era of technology that is in front of our eyes and mediates us.

Monshak Bekaidarova

Shakespeare and the Kazakh Theater

In this article, on the basis of the theory of theater studies, the problems of translation of Shakespeare's dramaturgy, their stage setting and artistic features on the modern Kazakh stage are analyzed. At the same time, the place of translated works and acting searches in the Kazakh theatrical art are considered in detail. The artistic level of translations into the Kazakh language of the famous works of W. Shakespeare, as "The Taming of the Shrew", "Othello", "King Lear" was revealed. We study the search for a

modern reading of the plays of Directors and scenographers of these productions. Modern tendencies are discussed, prospects of modern theatrical art in Kazakhstan are considered.

Oksana Popova

**The Specifics of the Directing Activities of
Eduard Mitnitsky in the Context of Ukrainian Theatre Art
of the Late XX - Early XXI Century**

Expressing individual views and own ideals in art, matching private and social experience, history and contemporarity, traditions and innovations are characteristic features of contemporary Ukrainian theatre directing. Mostly, it conditions the peculiarities of conceptual directing activities by E. Mitnitsky, founder and artistic chairman of Kiev Drama and Comedy Theatre (1978-2018).

E. Mitnitsky established new aesthetic system having actuality, democracy and severe social directions matched with unique forms and psychologism.

This paper is about the specificity of E. Mitnitsky's theatre activities, scales of his imagination, peculiarities of creative findings and directing views, which in its term, give us opportunity to understand and realize developing tendencies of Ukrainian theatre directing through transformation process of artistic space in the end if the XX c. and beginning of the XIX c., analyze traditional and innovative principles and methods in stage art.

Cinema Studies, Music Studies, Media

Zaza Tsankashvili

The Mythical Mystery of Max and Robert Eggers

Released in November of 2019, the film "Lighthouse", which has not yet come out of the interest of British film criticism and film journalism, echoes the visual stylistics of German Horror in the 10-20s of the 20th centuries.

Directed by Robert Eggers in a collaboration with the screenwriter's brother, the film presents a seemingly ordinary psychodrama, with its tense sound structure and frame dynamics. From time to time, however, it becomes clear that things are not so ordinary and that we are dealing with mystical intrusion into the realistic framework.

What does this mystique really serve, and why does the director use video techniques from the 20-30s (which he says is one way to create an atmosphere in the video). We are dealing with the fusion of two classic mythical stories. However, it is also worth noting that in the story there are many myths and legends revolving around the characters directly related to the sea, the symbol of water. Such as the myth of sirens, or the legend of a beacon guard.

As for the fusion of the two mythical characters directly. Ephraim Winslow (Robert Pattinson) is reminiscent of Prometheus in his action, transformation, and end. He defeats the "god" who has the light and eventually steals it, though he is punished for this, and the birds are captured alive by the captive (in this case the seabirds, which leads to another sea legend). God himself was a protégé in this case, the first son of Poseidon, the god of rivers and seas who could foresee the future, but had the courage to share it, Homer called him an old sailor.

It is precisely these two myths about the "game of shadows" (perhaps even battle) that Egers makes in his second sequel.

Shalva Kekelidze

Film Funding in Georgia

The paper deals with the sources of financing of Georgian cinematography. Also, the paper refers to the government programs aimed at support and development of film production in Georgia.

The budget funding of Georgian films is significantly less than the film production financing standards of European countries. The current situation in Georgian cinematography shows that it's necessary to support and develop the film production and the state has a leading role in this issue. It's necessary to increase the budget significantly for the national cinema industry to create film productions for the audience with various interests and taste. It will be profitable for the country's economy and the opportunities for making new films will be created.

The country needs to establish and follow the cultural policy, which will help to take significant steps to solve current problems and develop Georgia cinema industry.

Zaira Bokuchava

Elene Daraselia

Claquers – music enemies or friends

In the XVII century, a group of professional claqueurs was established almost all over Europe aiming at supporting by order the success or failure of spectacles performed in preliminarily selected theatres. The claqueurs'

activities were tightly connected with the theater life as it used to influence directly the profit of theaters, that's why it was so worth noting. Time after time this job got lost, but never disappeared completely. Contemporary claqueurs can camouflage by theater criticism, journalism, jury, society. Hidden forms for payment can be different. The article discusses the history of the establishment and functionality of claqueurs.

Gocha Bidzinashvili

Chanting Style of Sophron Archimandrite

It is known from historical sources that there were various chanting schools in Kartl-Kakheti region, which are referred to the style (in Georgian "Kilo") (of Bidzina Archimandrite, Geronti Sologashvili, Taras Archimandrite, Sophron Archimandrite, etc.). Samples of this school don't exist anymore due to our historical circumstances. That is why today the Eastern Georgian chanting tradition is presented only as "Karbelaant Kilo".

Recent research has revealed a manuscript collection that preserves the hitherto unknown hymns of the clergyman Sophron Archimandrite.

The present paper is devoted to discussing this common tradition. It will present peculiarities and historical context of establishing Sophron Archimandrite's style: how and by whom it was recorded and what musical characteristics distinguishes it from other chanting traditions, we know.

Liora Kotlyar

Ukrainian Musical: Art and Historical Discourse

In accordance with mass cultural traditions, musical – as a transformer of complex synthesis of theatre, music, circus and cinema arts, illusionists, video map techniques and other achievements of contemporary scenography – has constant relations with massive cultural revelations. Despite the fact, that American and West European art critics consider the musical as one of the leading genres in musical-theatrical art having its firm traditions and commercial opportunities to develop, this genre is quite new in specific conditions of Ukrainian social-cultural space.

The following successful stage works by Ukrainian composers of the end of XX c. represent exceptions, rather than rules expressing audience demands toward national art products of the relative direction. These musicals are: "The Konitop Witch" (1982), "Love, Jazz and the Devil" (1982), "Romeo and Juliet" (2003), "Ecuador" (2003), "The Monk" (2004), "The anterville Ghost" (2004), "Edith Piaf. Life in Credit" (2008), "Feminism in Ukrainian" (2008), "The Adventures of Baron Munchausen in Ukraine" (2010), "The Blue Beard" (2010), "Gloria" (2010), "Verona. The Hostages of Love" (2010), "Welcome to Ukraine or Travel in Love" (2018), etc.

Thus, this research is about revelation and analysis of national identity of Ukrainian musicals.

Anastasia Kalandadze

Art in Georgian Broadcasting and Online Media

The coverage of the field of art in the Georgian media – When this issue is concerned, we face an urgent and pressing problem of contemporary Georgian reality.

Nowadays, popular national broadcasters do not pay significant attention to cultural issues and news; therefore, they are not sufficiently covered by televisions. Superficial observation on the broadcast programs of major Georgian broadcasters, such as – "Rustavi 2" and "Imedi Television" also confirms this unfortunate tendency. The public channel devotes several programs to various fields of art. It should be noted that TV Company "Adjara", is relatively abundant in the broadcasting of cultural topics.

In Georgia, there is also a cable channel – "Artarea", which covers explicitly global and national cultural and art news and issues.

In the Georgian media, besides the coverage of synthetic art (cinema, theatre, ballet), also the museum should not be left out of the spotlight, such kind of institutions similarly receive little attention from the media.

For Georgian television, in-depth analysis and criticism are largely uncharacteristic. There is also a lack of analytical materials in online media, critical views, and professional appraisal of the cultural issues are rarely encountered. One of the main reasons for the problem of Georgian art and media "cooperation" is the lack of professionals in the field.

Soso Gazdeliani

Ethical Aspects of Broadcasting the Discrimination Against Children in Contemporary TV Media

One of the important indicators for the quality of democracy is the country's attitude toward juvenile's welfare. Juveniles in the process of development and formation, as a rule, cannot protect themselves. It is easy to harm them. Traumas and negative emotions at this age can affect their entire lives.

The media plays an important role in the socialization of children. Along with many other problems that appear in the lives of juveniles, one of the most notoriously painful is a lack of proper coverage of issues related to children in media. The media should protect the interests of the child and should not promote their stigmatization and stereotypes.

The purpose of this study is to find out:

- When covering child discrimination, whether modern Georgian media, adheres to professional standards and ethical norms;
- The main trends and issues that take place in working on the topic of juveniles.

Presenting issues related to children objectively is one of the essential tasks of modern journalists. The topic is especially important when it comes to discrimination. Thus we have selected this relevant subject for research.